

МѢДРОСТЬ

ДОБРАГО

РІХАРДА

И

МУСОУ

ПРОДІКОВЪ.

л-ра

106.

Гр. сл. л-ра

106.

Книга № 13

МУДРОСТЬ

ДОБРАГО

РІХАРДА

В

ФРАНЦУЗСКІЯТЪ

НА

СЛАВНО-БОЛГАРСКІЯТЪ

НАШЪ ЯЗЫКЪ

ПРЕВѢДЕНА ВЪ

ГЯВРІИЯ КРЕТОВИЧА
КОТЛИЦЯ

НАСТОАНИЕМЪ ЖЕ И ИЖДИВЕНІЕМЪ
РАИИЯ ПОПОВИЧА Ж.

НА СВѢТЪ ИЗДАНА

ИЗДАНИЕ ПЕРВОЕ.

(Richard Geschichte.)

ВЪ БУДИМЪ ГРАДѢ,
ИМЕНЕМЪ КРАЛ: КЕЛЧІИЛИЦА КЕНГЕРСК: 1837.

Свобода С. Михайлова

докарва мѡ

Григ. Слав. лит.

106

Пріємлай наказаніе во благиѣхъ еѡ-
детѣ.

Притч: гл: ѡі. ст: ѡі.

106

2

МѢДРОСТЬ
ДОБРАГѠ РІХАРДА.

докарва мѡ пріємлай наказаніе

Чѡлз самѣ да казватѣ, чи ниѡо
дрѡго не докарва толика радостѣ
на ѡдногѡ списатела, колкото да
гледда своитѣ списаніа чи са прино-
сатѣ въ примѣрѣхъ ѡ дрѡгитѣ оуче-
ны списатели. Мѣнѣ радкѡ са ѡ
случило да полбча тѡа радостѣ:
заѡо, макарѣ да мѡга да река,

1*

БЕЗЪ ДА СЯ ХВАЛА, ЧИ $\overline{\text{W}}$ ДВАДЕСАТЪ
 И ПАТЪ ГОДИНЫ НАСАМЪ МИ СЯ $\overline{\text{E}}$
 ПРОСЛАБИЛО НА ВСАКО ЛѢТО ИМАТО
 МЕЖДЪ КАЛЕНДАРСКИТЪ БОЧИНІТЕЛИ,
 НЕ МИ СЯ $\overline{\text{E}}$ МНОГО СЛЪЧИЛО ДА ВІДА
 ДА МА ПОЧИТАТЪ СЪ НѢКОЛКО ПОХВА-
 ЛЫ МОИТЪ СОКРАТІА Описатели, и-
 ли ДРУГЪ НѢКОИ БОЧИНІТЕЛЬ ДА МА
 ПОМАНЕ МАЛШ ДѢГОДИ: ЗА ТОВА, а-
 КО ДА НЕ ЕАШЕ И МАЛАТА ПОЛЗИЦА,
 КОАТО САМЪ ПРИДОВІЛЪ $\overline{\text{W}}$ МОИТЪ ИЗ-
 ДАНІА, ПОХВАЛЬНАТА $\overline{\text{W}}$ СКЪДНОСТЬ СО
 ВСѢМЪ МА БЫ $\overline{\text{W}}$ ЧАЛА.

Познахъ ОБАЧЕ НАЙ-ПОСЛѢ, ЧИ
 НАЙ-ДОБРЫИ СЪДНИКЪ НА-МОЕТО ДО-
 СТОИНСТВО ЕАШЕ НАРОДО: ЗАЩОТО
 ТОЙ МИ КЪПЪВАШЕ КАЛЕНДАРИТЪ: ПРИ

ТОВА И, КАТО ХОДАХЪ ТЪКЪ ТАМЕ
 НЕПОЗНАЕНЪ, ЧЪВАХЪ ЧАСТУ ДА ПО-
 ВТАРА ТОА ОНА НѢКОА $\overline{\text{W}}$ МОИТЪ ПО-
 СЛОВИЦЫ, И ПРИТЪРВА СЕКОГА НА КРА-
 АТЪ: Както каже добрый Рихардъ.
 ТОВА МА ПОЗАРАДВА МАЛКУ, И МА
 ОУТВЕРДИ ЧИ, НЕ ТОКМУ НЕ СЯ ОУ-
 НИЧТОЖАВАХА СПИСАНИАТА МИ, НО
 БѢХА И МАЛКУ НА ПОЧИТЪ ПРЕДЪ НА-
 РОДАТЪ: И ИСПОВѢДАМЪ ЕЩЕ ЧИ, ЗА
 ДА ПОДКАНА ПО-ВІЧЕ НАРОДАТЪ ДА
 СИ ПРЕГОВАРА МОИТЪ ДОСТОПАМАТНЫ
 ИЗРЕЧЕНІА, И ДА ГИ ПОВТАРА, ПРЕКА-
 РАЛО СЯ $\overline{\text{E}}$ НѢКОИ ПАТЬ ДА ПРЕВЕДА
 САМЪ СЕБЕ ВЪ ПРИМѢРЪ, СЪ ЕДНА ГО-
 ЛѢМА ВАЖНОСТЬ:

Омáтай ѿ тáмъ на сѣтнѣ, кол-
кѡ трѣкаше да сѧ возблагодарѧ ѿ
Ѣдѣнъ слбчай, когото сегà ще ви
прикажа.

Ѣдѣнъ дѣнь катò барвѣхъ сѧ
кòнатъ сѧ, запрѣхъ на Ѣднò мѣ-
сто, гдѣто кáше сѧ собрáло многъ
нарòдъ заради Ѣднà продажка (па-
зàрь), що сѧ чѣнаше тáмъ. И по-
нѣже ѿпредкленныо чáсѧ не кáше
доишѣлъ юще, собòро сѧ хоратѣва-
ше за брѣменната жестòкость: и Ѣ-
дѣнъ, сѧ приклижѧ при Ѣднòгò вѣ-
логлáва и довòлнѡ докрьѣ ѿвлечѣнна
человѣкка, и мѣ рече: Ами ты, дѣ-
до Аврааме, какво кажешъ за това
время? Не сякашъ ли чи тяжкитѣ

тѣя даноцы ще разорятъ най-сетнѣ
отъ основанѣя това мѣсто? Защо
що да стори человекъ та да ги пла-
ти? Гдѣ да сѧ дене зарадъ тѣхъ?
Дѣдо Явраáмъ постоѣ мálко та по-
мысли, дчѣ ѿвѣща: Когà ищешъ
да оузнáешъ мòлта мýсль, що ти
ѧ кáже сѧ мálко рѣчи: Защо, на
разумныятъ человекъ не треба мно-
го хораты: многото хораты не
полнятъ крината, кáкто кáже до-
брыи Рѣхардъ. Сичкитѣ сѧ сокрѣха
тогáва да ѿдолжѣтъ дѣдо Явраá-
ма да хоратѣва, и тóй, катò сѧ
нарадѣ Околò мѣ собòро, начà да
ймъ хоратѣва такà: Мили мои
прѣатели, и докрьѣ сосѣди! Дановѣ-

тѣ воистина са тѣжки многѡ: Обаче, ако да немахме други дановы да плащамы Обсѣнь Онѣа които ѣще ѡ насъ Правлѣніето: сѣкамъ, чи лесно бѣхмѣ можили, да ги посрѣшнемъ: но нѣн ѣмамы и други ѣдны многѡ по-несносны ѡ тѣа: на примѣръ, лѣнността ни зѣма два пѣти по-вече ѡ Правлѣніето, гордостьтѣ три пѣти, и несмѣтанѣто іоше чѣтыри пѣти по-вече. Тѣа данове са ѣднѣ такива, щото Правѣтелитѣ не мѡгатъ никакъ да ѣмъ посмалѣтъ таготѣта, нитѡ да нѣ своѡдѣтъ ѡ тѣхъ: Обаче пакъ мѡжемъ нѣщо да са надѣемъ, ако щемъ да послѣдовамы ѣдинъ добръ

совѣтъ: защѡ, както каже добрый Рѣхардъ въ свѡлтѣ на 1733 лѣто Календаръ, Богъ говори челоуѣку помогни си, да ти помогна.

Ако да ѣмаше сѣга нѣкое Правлѣніе, коѣто да понѣждава подданницьтѣ да разносѣтъ оучинѣниѡ десѣтата чѣсть на-врѣмѣто си въ негово послѣженіе, щѣхмѣ извѣстни да речѣмъ чи това нѣщо не сѣ тѣгли: но по-многѡто ѡ междѡ насъ дѣватъ дановы многѡ по-мѣчителски на свѡлта лѣнность. Защѡ, ако смѣтнете врѣмѣто, коѣто прекѣратѣ въ ѣднѣ совершѣнна праздность, сѣрѣчь, илѣ въ коѣто со вѣемъ нищо не работѣте, илѣ са

мáаѣте въ дрѣги рáеоты който ни-
що не пóлзобáтѣ, ще вѣдите кáкѣ
прáвѣ дрѣмамѣ. Праздността вó-
ди съ себе си нѣмощьтá и колѣсть-
тá, и сокращáва йвнѣ дрóгитѣ
живóтѣ. Праздността е подобна
на раждата, и е много по-вече вре-
дителна отъ трудатъ. Употребляе-
мыо ключъ всегда си свѣтеть стои.
Но áкò люкитѣ живóтатѣ, не разно-
сятѣ напрáдно времято, защо
живото въ него ся состоява. Кóль-
кото врѣма дáбамѣ на сонáтѣ по-
выше ѿ кóлькото трѣка естѣственнѣ
да мѣ дáбамѣ, закрáвамѣ чи ли-
сицата кога спи не може да лови
кокошки, и чи ймамы довóлно

врѣма да спймѣ, кога ны тѣрнатѣ
въ носило̀то. Якò врѣмáто е най-
многоцѣнно нѣщо на свѣтáтѣ, то
и гѣбенѣто мѣ, кáкѣто кáже дрѣ-
врий Рѣхардѣ, треба да е най-го-
лѣмыо убытокъ на свѣтатъ: защо,
какѣото тóй пáкѣ говори, загубен-
ното время не ся намѣря вече ни-
кога, и което ни доволно время
называвамы, то ся всегда тврдѣ
кратко намѣря. Тогò рáди трѣба
да залáгамѣ и да рáкóтимѣ кол-
кото мóжемѣ. Защо ссѣ залáга-
нѣкто ще и звáршемѣ и по-мнóго рá-
бота и по съ мáлко трѣдѣ. Лѣ-
ността прави сичкото мачко: при-
лѣжанieto прави сичкото лесно.

Който става отъ сонъ касно, той
 бива смущень презъ сичкіать него
 день, и едва на мракванѣ ся хва-
 ща отъ работа. Лѣнността варви
 толкова полегка, щото сырома-
 шіята я престага отъ веднашь. Бу-
 тайте дѣлата си за да не вы бутать
 тія. Да си ляга чловѣкъ отъ ра-
 но, и да става сутрена сосъ две
 най-добри средства за да му упа-
 зять здравіето, имѣніето, и раз-
 сужденіето.

Защò желаемъ и са молимъ за
 по-благополѣчны времена; времѣто
 ще стѣне докрò, кога го направимъ
 нии докрò. Прилѣжаніето нема по-
 треба отъ молитва, кѣкто кѣже до-

ерый Ріхардъ: Който ся храни съ
 надежда, бѣдствува да умре отъ
 гладъ. Нема печалба безъ трудъ.
 Трѣка да оупотрекѣ рацѣтъ си, ко-
 га нѣмамъ мѣлкове, то єсть нивы
 лозьѣ и пр.; но и да ймамъ, тии
 йматъ многò даноцы, и каквòто
 добрый Ріхардъ клагоразсѣдану при-
 мѣчѣва: Едно художество чини ед-
 на цѣла нива, художеството є зд-
 но дѣло коего ви подава почестъ
 и печалба. Но трѣка да работи че-
 ловѣкъ въ художеството си, и да
 си подкрѣпѣва почитатъ (и хтикар-
 атъ): акò ли нѣ, то нити мѣлко,
 нити торгòвскію домъ (магазѣта)
 ще мѣ помòгне да си плати дано-

вѣтъ. Който заляга на работата си, каже добрый Рїхардъ, не ся бои никакъ отъ недостатокъ (кесатлъкъ). Гладо погледва на портата на трудолюбивия челоуѣкъ, но не смѣе да влезе вътрѣ. Неа а почитатъ и ебмгашири и чаѣши: зацо прилѣжаніето плаща долговѣтъ, а отчаяніето ги умножава. Не ѣ потребно да намѣрите сокровища, нитѣ да вы напработъ наслѣдницы (мирасчи) на имѣніето си во гатитѣ баши сродницы. Заляганѣто, както каже добрый Рїхардъ, е майка на-благоденствіето, и на прилежаніето нищо Богъ ся не отрича. Когато спи лѣнниво, въ ѡ-

рѣте и сѣйте, и такъ ще имате жито и да продадете, и да си ѡстабите. Сѣрете презъ сичкіатъ днешній цю са зове дѣнь, зацо не знатѣ какви преплѣствіа мѡгатъ на оутре да ви са слѣчатъ. За това и добрый Рїхардъ казва чи, Единъ добръ днешній дѣнь чини повече отъ два утрешны. И пакъ: Имашъ ли нѣщо за утре да варшишь, сварши го днесъ. Сегѣ, да речемъ, ако вѣхте слѣга на-ѣдинъ добръ господарь, не щеше ли да ви ѣ срамота, да вы назовава лѣнны (темѣлы); Но вы сте си сами сегѣ господарь. Засрамитесь прочее да имате въ себе си една

такава укорителна лѣнность. Имате тѣлкова дѣла да вършите, за васъ си, за челоудѣта си, за отѣчеството си, за создателатъ си! станете прочее въ рано, като да не може солнцето, като поглѣдне земаата, да рече: Ето единъ марзель гдѣ спи. И безъ влаганіе хванетея въ работата, оучете си рацѣтъ да хващате брѣдѣята си, и помнете, каквѣто каже добрый Ріхардъ, чи котката съ ракавицы не може да лови мишки. Въ ще речете чи има много нѣща за работа, но сила нѣмате да ги извършите. Това може да каде, но начните оусѣрднѣ, и дѣлайте съ прилѣжаніемъ, ачи ще ви-

дите поглѣ чѣдеса. Водата дѣто тече непрестанно капка по капка, на камакъ трапъ ископава. Съ трудомъ и терпеніемъ мышката прежда едно колко да е дебело важе, и малки топорски ударенія повторяеми сабарятъ дубовы (храсты) голѣмы.

Но сѣкамъ сегѣ чи дѣма нѣкой въ васъ: мигаръ не треба пакъ да си постѣди челоудѣкъ и токо така малко за да ся порастеши? На това ѡбѣщавамъ, пріатели мой, ѡнова що каже добрый Ріхардъ: Употреблявайте добръ времето си, ако щете да ся сподобите на по-

кой, и не загубвайте единъ часъ, защо не сте известни за една минута. Празното посѣденіе е едно време, което може човекъ да го оупотреки въ нѣкоя полѣзна вещь. Токму който терпѣливъ залага може да си спичели това празно посѣденіе, което марзеливю не полчава никога. Мирнью животь, и неработливью животь са две много различни нѣща. Сѣкате ли чи лѣнностьта ще ви докара по-бече пріятность ѿ трѣдѣтъ; нѣмате правда: Защо, както каже добрый Рихардъ: Лѣнностьта ражда грижи, и праздностьта докарава тяжки трудности. Мнозина ищатъ да жи-

вѣять, отъ самыатъ си токмо духъ, обаче не могатъ, защо ище и да ся яде. Прилѣжаніето, на противъ, си има секога пріятностьта, изокіліето, и почитатъ. Радостьта течє слѣдъ онѣа, който вѣгатъ ѿ нѣа. Което залага на хѣрката си, не ѡстава никога безъ риза. До гдѣ имамъ едно стадо и една крава, всякій ми дума добръ день, каквото твѣрдѣ хѣлвѣ говори добрый Рихардъ.

Но освѣнь прилѣжаніето, еше трѣка да имамы постоѣнство, рѣшеніе, и попеченіе. Трѣка да глѣдамы работытѣ си съ свойтѣ наши

Очи: защо, каквото твѣрдѣ хѣ-
 лавѣ говори добрый Ріхардъ; не
 съмъ видѣлъ никога древо да по-
 расте, което му ся често промѣ-
 нява мѣстото, нето челядь, дѣто
 ся често мѣсти тукъ таме, да у-
 благодѣнствова колкото онія дѣто
 ся постоянни. Три помѣстїа прѣ-
 батъ колкото єдинъ пежаръ. Тѣл-
 кова прѣви да фѣрлешь дрѣвото на
 ѳганатъ, колкото да мѣ промѣ-
 нїшь мѣстото. Вардѣте си въ лѣв-
 ката (дуканатъ), да вѣрде ѿ тѣ
 бѣсъ. Еко ѿщете да ви са свѣрше
 работата, сваршѣте си ѿ сами: ако
 ли ѿщете да ви са не свѣрше, ѿ въ
 ѿ прѣдѣйте дрѣгимъ. За да оу-

благодѣнствова ѳрачо, прѣка да си
 кѣра ѿли да си тѣгле рѣлото самъ.
 Господѣрското ѳко прѣви по-вече ѿ
 двѣтѣ мѣ рацѣ. Ненаглѣ дванѣто
 брѣди по-вече ѿ невѣжеството. Да
 не наглѣдѣва челоуѣкъ работникатъ
 си, ще рече, да мѣ прѣдѣде коше-
 лѣкатъ (кисѣлата) си да го прѣви
 каквото ще. Твѣрдѣ многото камъ
 дрѣгитѣ ѿкѣвѣрванѣта многѣ хѣ-
 рица сасѣпва. Въ свѣтовнытѣ ра-
 боты по-вече излазя челоуѣкъ на
 глава ако не вѣрва, а це ако вѣр-
 ва. Когѣ челоуѣкъ си наглѣдѣва
 самъ свойтѣ работы, кѣва сікога
 ползованъ (карлѣ): защо, както
 кѣже добрый Ріхардъ, Учението е

дадено на който залига да ся учи,
а богатството на който си отваря
очитѣ да го пичели; каквото си-
лата, на юначеството, и небето,
на добродѣтелята. Яко ищите да
имате единъ вѣренъ, и какъвъ то
въ ищите, слуга, каквѣ трѣка да
сторите; Слугѣвайте си сами. Дѣ-
крый Рихардъ совѣтѣва да имамы
въозрѣніе и въ най-достопрезрѣте-
лытѣ предметы: защѣ частъ са
прекарва тѣ едно мѣло невреженіе
ражда голѣмо зло. Като падне,
говори той, единъ гвоздь, загуб-
вася петалото на коня, а като
падне петалото, пада и коня: а
като падне коня, пада и са-

мью конникъ, защѣ супостато му
го замѣрва и убива: а сичкото то-
ва става, защото не даде вниманіе
на гвоздять своего добытока.

Това стига пріатели мой, дѣ-
то хората вѣахме заради залаганѣ-
то и заради вниманіето, което
трѣка да даваме на своитѣ си ра-
боты: но при това сме дѣлжны е-
ще да имамы, и въздержаніе, ако
щѣмъ да видимъ на зараво нѣкол-
полза (прокофиа) въ нашето рабѣ-
таніе: защѣ, който не знае и да
постѣсва кога печели, оумира безъ
една пара, ако щѣ бы былъ и презъ
сичкіатъ свой животъ на дѣлото
си прилѣпнѣ. Колко е мазна по-

варнята, каже добрый Рихардъ,
только е сухъ завѣто. Много ко-
гѣтства са расточаватъ въ самото
время кога са печелатъ, ако жени-
тъ напѣстѣтъ хѣрката и вратѣно-
то за да са хванатъ въ чѣлтъ, и
ако мъжіето ѡставатъ ерадвата и
чѣкѣтъ, за да са оуловѣтъ въ пѣн-
чатъ. Ако ищешь, каже въ единъ
дрѣвгъ календарь, да станешь бо-
гаты, не ся учи токмо какъ ся пе-
чели, ами ся учи еще и какъ ся
свидно разноси. Индійската земля
не можѣ да оукогати Испаньолытъ,
защѣто разноситѣ имъ на двѣваха
пригѣтоцытъ (каровытъ).

Ѣставѣтеса прочее въ многора-
сточителнытъ башы лѣдости, и
такѣ щѣте пѣ-мѣлко да са искѣйва-
те заради непогоднытъ временѣ,
заради тѣжкитѣ дановы, и зара-
ди непрехраньванѣто на-вашитѣ го-
лѣмы домовы. Виното, женитѣ,
и играта, и недобрата вѣра, ума-
лявать имѣніето, а умножавать
потребытъ. Пѣ-скѣпо и злѣза че-
ловѣкъ да держѣ единъ солъ на-
выкъ, въ да ѡхранѣ двѣ дѣца. Ви
ще речѣте, може-бѣти, чи мѣлко
чѣецъ, нѣколко чѣшки пѣнчѣ, се
гѣсѣ тогѣсѣ, нѣколко и зогѣлѣ на
трапѣзата, и нѣколко на оувеселѣ-
нѣе позеирьванѣта, не ѣ голѣма

ра̀кота: но чѣйте що ка̀же дѣсѣрый
Рѣхардз: Малкото повторяемо,
прави много. Вардѣтеса ѿ малки-
тѣ разносы. Бѣднѣ ма̀ла дѣпчица
стига да потопи ѣдинз голѣмз ко-
рабѣль. Мно́гото распѣщанѣ на тра-
пѣзата забѣди въ крайна нищѣта.
Дѣдитѣ прѣватз совѣты, а оумни-
тѣ ги идѣтз.

Вѣто въ сегѣ сѣчки тѣка сте со-
врѣни за ѣднѣ прода̀жка ко̀кто еѣ
составлѣва ѿ вѣщи ревнивы и иґрач-
ки многоцѣнны. Въ тѣа докрь нѣ-
щѣ ги назобѣвате: но акѣ да еѣ
не побѣрѣдѣвате, голѣмы щатз ѿ
тѣхз нѣкомѣ влины да послѣдо-
ватз. Въ смѣтатѣ, чи тѣа вѣщи

ще еѣ дадѣтз тѣка ѣвѣлино, сѣ-
рѣчь еѣ по̀-ма̀лка цѣна ѿ ко̀лкого
чинатз: но акѣ да не ви еѣ то̀чно
(мѣтлаакз) потрѣкны, сѣрѣчь, акѣ
да мо̀жете и еѣзз тѣхз да еѣ прѣ-
мините, тѣи ще еѣ всегдѣ мно-
го ска̀пы за бѣсз. Чѣйте пакз що
говѣри еѣще дѣсѣрый Рѣхардз: Ако
купувашь онова що еѣ излишно на
тебе, не ще сѣ забавишь да прода-
дешь ко̀ето ти еѣ най потребно. Оѣ-
кога сѣ мысли и смѣтай по̀ ѿ на-
предз, ко̀гато щешь да стѣришь
нѣкоѣ ѣвѣлина покѣпка. Дѣсѣрый
Рѣхардз прѣвѣдино сѣ ка̀же, чи чѣ-
стѣ ѣвѣлината покѣпка не еѣ дѣрѣ-
го, о̀свѣнь докря иґзѣлґница, и

чи, като въ притѣснѣва въ рѣкота-
та, по-бече въ повреждава ꙗко кол-
кото въ ползова. И на друго мѣ-
сто помна чи дѣла: Много хори-
ца самъ видѣлъ сасипаны, защото
ся удрили на ефтины покупки. То-
ва е една лудость, каже пакъ той,
да си даде человекъ паритъ за да
си купи раскайванѣ (пишменликъ).
Скаже това са бѣрши катадневн
въ продажытѣ, защото не са чели
онъи календарь що казва: Умныо
человекъ ся учи отъ чуждытѣ зло-
получія. Безѣмнитѣ рѣдкѣ ста-
ватъ по-оумни ꙗко свойтѣ си злопо-
лѣчія. Блазе му който ся исправи
отъ чуждытѣ бѣдствованія. **ИЗ**

Знаа единъ такъовъ, който, за да
си оукраси рамената, направѣ да
мѣ говѣе оутрѣката, и челадта
си направѣ да са поминѣва хемѣнъ
самъ со съ съхъ хлѣбѣнъ. Копри-
янитѣ тканія (кумаши), атлази-
тѣ, багряницытѣ, и кадифетата,
като каже добрый Рихардъ, изсту-
дять поварнята. Тѣ не токму
нѣждни не са на-животатъ, но и
потребны едѣа можемъ да ги наре-
чѣмъ. Тѣхъ не са ꙗко постаралъ че-
ловѣкъ да ги има за друго, о-
свѣнь за едно просто великолѣпѣ
(илибанлакъ). Такъ претворнытѣ
потрѣбы на-человѣческѣа рѣдъ са ста-
нали по-многѣ ꙗко естественнытѣ.

На единъ вещественно нищъ тело-
вѣкъ падатся сто оскудни. Съ тѣла
и ѿ дръги таковы лѣдости благо-
рѣдни человекѣцы са испаднали на
сиромашество, и са са принѣдили
да прикѣгнатъ при онѣа, който
пѣ-предѣи не щѣха ни да ги позна-
ватъ, но онѣи знаѣли да са оу-
крѣпѣлтъ въ состоѣніето си съсъ за-
лаганѣто на рѣкотата си, и съ
воздержаніето, тѣ ѣсть съ мѣрно-
то разнѣсанѣ. И това ѣвнѣ по-
казѣва чи единъ селачъ на крака,
както каже тѣрдѣ доврѣ доврѣи
Рѣхардъ, е по голѣмъ отъ единъ
благороденъ на колѣны. Мѣже-вѣ-
ти онѣа, който са най-мнѣгѣ и с-

каѣватъ, да са наслѣдили нѣкое
доврѣ имѣніе, но понѣже не знаѣ-
ли какъ са ѣ печѣлило, рѣкли са си:
Сега е самнѣло, никога нема да
мракне. Вѣдинъ тѣлкѣ малѣкъ рѣз-
носецъ катѣ на мѣето имѣніе ни ѣ
достѣанъ да го смѣта человекѣкъ.
Но по ѣстинѣ, дѣцата и безумни-
тѣ, какѣто тѣрдѣ доврѣ говори
доврѣи Рѣхардъ, сякатъ чи двѣде-
сятъ гроша и двѣдѣсѣтъ години не
ще ся сваршатъ никога. Но кога
токѣ зѣма нѣкой ѿ ношовѣтѣ, ѣ
не притѣрѣва нищо, не ще са за-
каѣи тѣрдѣ да ѣмъ намѣри да-
ното: и тогава ся познава на-во-
дата дѣната, кога прѣсахне клѣде-

нецо. Но това кѣха са научили
 испѣрво, ако са щѣли да са совѣ-
 тѣватъ ѿ него. Искате ли, прѣ-
 тели мой, да познаете цѣнѣта на
 парѣтъ; идѣте та са поиспытайте
 да си заѣмнете ѿ нѣкого: който
 ище да си заѣмне, трѣба да са на-
 дѣе за нѣкое ѿскорелѣнїе. Такожде
 са случѣва и на заимодавцѣтъ,
 кога дойде време да си ишатъ
 долгатъ. Но намъ тѣка не ни ѣ
 това рѣкотата да испытѣваме. Дѣ-
 брый Рѣхардъ, каквото и азъ ис-
 пѣрво хоратѣвахъ, казѣва ни ра-
 зѣмнѣ, чи безмѣрното премѣнѣ-
 ванѣ ѣ една пѣгѣвна лѣдѣсть. Пре-
 дѣ да са попытате ѿ мечтѣта си

(кебарлѣкатъ си), попытайтѣса ѿ
 кошелѣкатъ си (кесѣлата си). Ако
 си кѣпите едно красно нѣщо, ще
 ви потрѣкатъ іоще дѣсѣтъ таковѣ,
 за да са допѣлнатъ потрѣкѣнитѣ.
 По лесно е да удержѣ челѣвѣкъ пер-
 вото си излишно пожеланїе, а не
 да възблагодари сичкитѣ оныя,
 които дохождатъ на подирѣ. Тѣл-
 кова ѣ лѣдѣсть на сирѣмаха да и-
 ще да прѣви каквото прѣватъ колѣ-
 ритѣ, колкото ѣ на жѣката да са
 надѣва за да стѣне еднаква съ бѣ-
 латъ. Голѣмитѣ корѣбли по-вѣче
 мѣгатъ да кѣдствѣватъ, но не
 трѣба и малкитѣ сѣднѣ (кайцы)

да ѿдалечаватъ никога ѿ ерегатъ.
 Бани такива лѹдости скорѡ прии-
 матъ наказаніе. Славата, дѣто о-
 бѣдва съ гордостъта, вечеря съ у-
 ничженіето. Славата предобѣдува
 съ изобиліето, обѣдува съ нищета-
 та, а вечеря сосъ срамотата. Какъ
 прѣче полза происходи ѿ товѡ гор-
 деливо премѣнѣванѣ, за коѣто си
 даваме толкова трѣдности, и са
 оубалѣваме въ толкова голѣмы
 скорѣи; То не може ни здравіето
 ни да оубарди, ни болѣстѣта ни
 да ищѣли: На протѣвъ, еезъ да
 оумножи личната достѣйность,
 прави та са рѣжда завистѣта, и оу-
 скорѣва имѣнното растѣніе. Шо

Ѣ пеперѣдѣта; Не Ѣ дрѣго нишо,
 Освѣнь Ѣднѡ премѣненѡ гѣсеница:
 такѡвъ Ѣ и онѡй момакъ, коѣто
 са трѣфи и кичи безмѣрнѡ за да
 са глѣда хѣбавъ, и да оугождава
 на женѣтѣ. Както Ѣще говори до-
 ерый Рѣхардъ: колка е голѣма лу-
 достъ да ся одолжава челоуѣкъ за
 таковы излишности и тщетности!
 Въ тѡа продажка, приѣтели мой,
 ще видимъ чи ни даватъ за шѣсть
 мѣсаца на вѣра, и може за товѡ
 да смы са подѣшали нѣкои да дой-
 демъ: Защо, понеже немамы гото-
 вы пары да четѣмъ, тѣкъ ще на-
 мѣримъ леснинѡта да си возелаго-

даримъ излишното наше пожела-
ніе безъ да извѣдимъ нищо въ ко-
шелѣкатъ си. Но знаете ли добръ
каквò правите кога са в̀должавате;
Давате б̀сла на единъ другъ чело-
вѣкъ да въ има подъ рѣката си.
Якò си не платите дългатъ на в̀-
предѣленното время, ще ви є срамъ
да глѣдате в̀должителатъ си, ще
ви є страхъ кога мѣ хоратѣвате:
ще мѣ предлагате различни причи-
ны, за които не стѣ можѣли да
мѣ в̀платите, и ще мѣ са молите
оумилно и х̀дородно да въ по-
чѣка: и така малко по малко ще
си загубите свободата, и най-пò-
слѣ ще са в̀бесчестите съ преивны-

тѣ и достовкорителнытѣ си лажы:
защò, първата челоѣку погрѣшка
є да ся одолжи, а втората да лаже.
В̀долженно има секога лажата на
гаркатъ си. Свободно Францѣ-
зинъ никога не са срамѣва нитò
кой да хоратѣва на колко ще да є
о̀укокоренъ челоѣкъ. Мачо є, го-
вори добръ Рѣхардъ, праздно
чуваль да стои правъ. Каквò вѣх-
те помыслили за единъ князь или
єдно правителство, коєто вѣ въ
возвранало, єз єдно завѣщателно
письмо (ферманъ), да са о̀гладчате
каквòто другитѣ, чи има кой и
цереми; Не ли вѣхте рѣкли чи има-
те бола да са о̀гладчате както до-

крѣ ви са рѣвне, и, чи ѣдно таково
завѣщаніе бы было ꙗвно престѹплѣ-
ніе противъ вѣшитѣ преимѹщества
(*пронѹща*), и чи ѣдно таково пра-
вительство бы было мѹчителско;
Обаче бы сами са подлагате на
това мѹчителство, кога са ѡдол-
жабате съ видимото оукрасително
мечтаніе. Сѡдолжителю ви ꙗма
правдина, ако ще, да ви ѡемне
свокодата, като бы запрѣ и держи
презъ сичкѣатъ ви живѣтъ въ тем-
нищата, ако да немѣжете да мѹ
платите. Когато правяхте пазѣ-
ратъ на-Онова що ви са арѣсало да
кѣпите, не мѹ мыслахте, сѣкамъ,
твѣрдѣ за плащанѣто: но одолжи-

телитѣ иматъ по-голѣма память
отъ должницѣтъ, ти са най суе-
вѣрна ересь на свѣтатъ. Нема дру-
ги да предирѣва и смята толкова
неправо днитѣ и мѣсяцѣтъ, кол-
кото тѣхъ. Врѣмато си заминѣва
на прѣда ви, а въ го со всѣмъ не
видите, и дохождатъ да си ꙗскатъ
зѣманѣто, прѣди бы да са пригот-
вите со всѣмъ да ги возелагода-
рите. Яко ли, на противъ си ми-
слите секога за долгатъ, ѡпрѣдѣ-
леніето (вадѣто), коѣто ꙗсперво са
виждаше толкова долго, ще да ви
са види твѣрдѣ како кога са при-
ближи. Обаче чь врѣмато ꙗма и на
патытѣ си крыла, каквѣто ꙗма на

рамената си. Великитѣ пости са твардѣ каси, каже добрый Рїхардъ, за оня, които ся должни да плащатъ на Велик-день. Заимакшио и должнико са два рѣка, едно на-заимодавецатъ, а другїо на-ѡдолжителатъ: пазѣтеса доврѣ ѡ таа верига. Дрѣжте си свокодата и самовольството: варшѣте си съ прилѣжанїемъ ракодата, и кадѣте смиреномъдри и свокодни. Но може-бѣти сегд да си мѣслите въ себе си и дѣмате чи сте въ едно имѡтно состоанїе, коѣто ви поощава да си возблагодарїте нѣкое ваше пожеланїе, коѣто безъ никоѡ бѣда нещѣ ви докара вреда. Но прекѡт-

байте ѡ нынѣ за старо и потребно врема, чи ще дѡйде врема да ищете пѡ да не мѡжете: Сутренното солнце не грѣе сички-день. Прибѣ-токо (каро) ѣ неизбѣстенъ и скоропреходѡщъ, но разносо си ѣ всегда продолжителенъ и извѣстенъ. По-лесно е да направи чловѣкъ въ капцата си две огнища, а не да держи едно топло, както каже добрый Рїхардъ: и, легай си по добрѣ безъ да вечеришь, а не да ставашь сосъ долгъ. Печалѣте шото мѡжете, и кагайте шото печалите. Това ѣ истинното средство, съ коѣто мѡжете да си промѣните крѡшѡматъ на злато. Твардѣ доврѣ ѣ

и́звѣстно чи, кога̀ си догьете то̀а
 фило̀со̀фскій ка̀мень, нѣма̀ да са
 ѡ̀пла̀квате бѣке чи са жестокѣ вре-
 мената̀, ѝ чи не мѡ̀жете да си пла̀-
 шате да̀новытѣ. Това̀, прѣ̀атели
 мой, ны̀ побча̀ва пра̀бдата ѝ ра̀-
 зумо̀: словесно̀стѣта̀ ѝ мѡ̀дростѣта̀.
 Не да̀йте па̀къ о̀ка̀че да са на̀дѣй-
 те са̀мш на да̀лото си, на прилѣ-
 жа̀нѣто си, ѝ на ѝкономѣта̀ си.
 Тѣа са ѝзра̀дны бѣши во̀истина, но
 нищо̀ не щѣ вы по̀лзоватѣ, ако̀ да
 не ѝмате, прѣ̀же всѣ̀хъ, некѣсно̀-
 то клагословѣнѣе. Ѝщѣте прѡ̀чее то̀-
 ва̀ клагословѣнѣе, ѝ не да̀йте ка̀ди
 ѡ̀нѣа̀з (хичь) нечѡ̀вственни ка̀мъ
 о̀нѣа̀, кой̀то ѝматѣ по̀трека ѡ̀

ва̀съ, а̀мнѣ ги о̀утѣ̀ша̀вайте ѝ ѝмъ
 по̀ма̀гайте, зна̀юще, чи ѝ ѝѡ̀въ ка̀-
 ше сиромашъ, но ѡ̀ сѐтнѣ̀ стана̀
 па̀къ клагополѡ̀ченъ.

Нѣма̀ вѣче да хоратѡ̀вамъ. О̀-
 пыто̀ ѣ̀ ѣ̀а̀но о̀учѣ̀лице, гдѣ̀то ма̀-
 димытѣ са прода̀ватѣ са̀пш: но
 то̀й са̀мш мѡ̀же да на̀бчи кезѡ̀м-
 нытѣ, ѝ па̀къ не мно̀го нѣ̀що̀: за-
 що̀ мѡ̀же да да̀де едно̀ на̀ставленѣе,
 но не ѝ добро по̀веденѣе. Помнѣте
 прѡ̀чее, чи кой̀то не зна̀е да прѣ̀емне
 ѣ̀а̀инъ до̀бръ совѣ̀тъ, томѡ̀ не мѡ̀-
 же ѝ да са по̀мѡ̀гне по̀лзоватѣлнш:
 за̀що̀, ка̀кто ка̀же до̀брыи Рѣ̀хардъ,
 ты ако̀ не щѣшь да по̀слушашь

правдината, тия сама ще направи да я чувствувашь.

Дѣдо Авраамъ си соверши тѣка слобото. Народо мѣ слѣшаше хората, и мѣ похвалиха сичкитѣ разуматъ: но пакъ не сѣ ѿставиха да не сторатъ тѣтази противото, също както сѣ слѣчава на обикновеннитѣ побѣненіа: защо, като начна продажката, секи си нахѣпи щото мѣ сѣ порѣвне, макаръ да сѣдѣ толкова да имъ распрѣва и да ги оувѣщава старецо, и макаръ да сѣ боаше сокоро чи не ще могатъ да си платѣтъ дановитѣ. Частото воспоминаніе, коѣто стори старецо на-добрѣа Рихарда (кой-

то, вмѣщателно да речемъ, ѣвашъ слѣга), може всѣкомѣ дрѣгомѣ да бѣде тѣжестно и досадно: но мѣето тѣслѣвие возвесели чѣдѣсно, макаръ да самъ доврѣ и звѣстенъ чи, ѿ сичката философіа, коѣто мѣнкъ воздѣваха, ни десѣтата часть не кѣше мѣа, но и нѣа ѿ самъ ѿ тамъ самъ ѣ собрѣлъ, какѣото сокѣратъ по нивѣта класовѣтѣ, ѿ сичкитѣ вѣкобе и ѿ сичкитѣ племенѣ. Бѣло каквѣ бѣло, азъ сѣ рѣшихъ да сѣ испрѣва самъ спроти вышепоманѣтата и повтораемата тѣа премѣдрость: макаръ да бѣхъ въ непрѣмѣнно намѣреніе да си кѣпа ѣднѣ

но̀ва дрѣха, рѣши́хса по̀слѣ да си
префа̀на съ вѣтхата за мно̀го вре́-
ма. Чита́телю! а̀ко̀ мо̀жешъ и ты́
да сто̀ришь като̀ ме́ме, не щѣшь
ма̀лко да спеча̀лишь, какво̀то ме́не.

Погрѣшность.

стр: рѣд:

27. 17. и́зла̀гница, пиши́ и́зла̀г-
ница.

М Ы Т О В Ъ
П Р О Д Ъ К О В Ъ

З а р а д и

И́раклѣ́евята мла́дость

ѿ

В л л и н с к і а т з ѿ з ѡ к з

и́зъ ѿ-та Кни́га на-Ѣнофѡ́нтови́тъ
воспоми́нѧиѧ.

Но и́ Прѡ́дѡкъ *) прѣмѣ́дрий, въ
своѣто ѿ И́раклѣ́е Описѧ́нїе, коѣто ѿ

*) Прѡ́дѡкъ е́ѿ ѿ Острока́тз Кеѡи́з, фѣ-
лософъ и́зраде́нз, и́ оу́чи́тель Сѡкра́-

премногимъ извѣстно, Еднакъвъ мѣдѣрствѣва (мысли) заради добродѣтельта, като говори такъ-вымъ образомъ, какъбѣто сѣкамъ и помна.

Ираклей, каже, когато навърши дѣтинскіятъ възраст, и щѣше да стапи въ юношескіятъ, (въ когото младитѣ, като начнатъ да

токъ. Свѣратъ, като еа разговараше веднашъ съ Дистіппа оученика екогѣ, който тѣглѣше май камто еладострастіята, за да го свѣрати въ токъ, и да го настаки на добродѣтелиятъ пѣть, като мѣ хоратѣва доволно, на конѣцъ мѣ приказѣ и томъ Прѣдикъвъ Мудрогъ, когото Прѣдикъ по на долго списѣва. Зеноф.
Кн: Б. Гл: А.

живѣатъ по свѣата си вола, [показватъ кой пѣть житѣйскій ще оуловѣтъ, добродѣтелиятъ ли, и ли лѣшевиѣтъ) и излѣзе та сѣдна сѣкъ еднѣ страна самичакъ, и нача да мысли и да еа чѣди кой пѣть въ двѣта тѣла да оулови.

Въ такѣво недобмѣніе като еа намырѣше, видѣ чи и даха на срѣща мѣ двѣ жени голѣмы: еднѣта, красна, ревнива, и прѣлтна въ снагѣта: тѣло то и оукрашено съ еднѣ естѣственна чистота, очитѣ и, съ еднѣ почтѣнна срамливостъ, образѣ и, съ еднѣ непрѣтворно цѣломѣдріе, и одѣлнѣто

и со всѣмъ бѣло: Дрѣвата, толста
и полна въ снагата, и скрѣхната
и направила така, като да са глѣ-
да по бѣла и по червена ѿ колкото
си е, и по права ѿ колкото а со-
творило естеството: Очитѣ и оу-
корѣни, и облеклото и таково,
ѿ което къ най-личила хѣкостта
и: ѿзарташеса и са изглѣдаваше
частъ, и поглѣдаваше еше дали а
глѣдатъ и дрѣги. ѿвращашеса та си
глѣдаше много пати и сѣнката.

Па, като понаклижиха малкъ,
онѣа, що рекохъме по напредъ, вар-
веше си се еднѣ, каквѣто и по пре-
днѣ: а дрѣвата, за да испреварѣ,
затѣчеса и рече на Ираклѣа: „Ви-

„дѣхъ тѣ, ѿ Ираклѣе, чи сѣдишь
„та са чѣдишь кой пѣть житѣй-
„скій да оуловишь, и дойдѣхъ
„да ти кажа, чи, ако щѣшь да ми
„станешъ пріѣтель и да додишь
„сасъ мене, ще тѣ забедѣ на най-
„слѣдкѣатъ и най-лѣснѣатъ пѣть,
„гдѣто щѣшь сичкитѣ слѣдѣсти да
„оукѣсашъ, и нищо непріѣтно не-
„ма да видишь, и така ще пожн-
„вѣешъ въ еднѣ голѣма спокѣй-
„ность: Защо нитѣ за война ще
„са грижешъ, нитѣ за нѣкомъ дрѣ-
„га заглѣска, а ми сичката ти
„грижа ще ти е, каквѣ слѣдѣко гѣ-
„стѣе или питѣе да намѣришь,

„ каквò да вѣдишь илѣ чѣеши да
 „ са зарáдбашь, каквò да помѣри-
 „ шешь илѣ похвáнишь да ти дѡй-
 „ де хѣбаво, съ ко̀м̀ женà любѡвь
 „ да стѡришь да са нáй-оубесе-
 „ лишь, каквò лагло да си напрá-
 „ вишь да мѡжешь нáй мѣкѡ да
 „ спишь, и кáкз мѡжешь сичкитѣ
 „ тѣл нáй лѣснѡ да полѣчишь. Яко
 „ лѣ речешь, ѿ гдѣ же зѣмашь па-
 „ ры да хáрчишь по тѣл рáботы,
 „ не ѣ голѣма мáка и товà: защѡ
 „ нѣма да тѣ забедà да рáботишь
 „ и да си трѣдишь тѣлѡто и дѣ-
 „ шáтѡ, за да ги спечáлишь, амѣ
 „ щѡто и зрáботатз дрѣгитѣ, же
 „ имз го зѣмашь ты, съ какáвзто

„ способз вѣдишь чи же мѡжешь да
 „ гѡ полѣчишь: защѡ азъ нищѡ не
 „ крáна на моитѣ люкѣтели, амѣ
 „ имз дáвамз вола да стрѣватз
 „ всáка рáбота, ѿ ко̀то мѡгатз
 „ да са полѣватз.“

Ираклѣй, като чѣ тѣл хорати,
 ѿ жѣно, рече, амѣ каквò ти ѣ йма-
 то; а онà ѿвѣща: „ Онѣл щѡ ма
 „ любатз назовáватз ма Благо-
 „ полѣчѣе, а онѣл щѡ ма мрá-
 „ затз, насмѣвáющеса, ма имену-
 „ ватз дошевинà.“

Тогáва пристáпи и дрѣгата
 женà и рече: „ И азъ самз дойшла
 „ при тѣбе, ѿ Ираклѣе, защѡто знáл
 „ родѣтелитѣ ти, и самь ти по-

„ЗНАЛА ДОБРОТО ЕСТЕСТВО И БЛАГА-
 „ТА ДУША ВЪ ОУЧЕНІЕТО: И ѿ ТАМЪ
 „СА НАДѢКА ЧИ, АКО БЛѢЗЕШЪ ВЪ
 „МОЙАТЪ ПѢТЬ, МНОГѠ ЦЕШЪ ДОБРЪ
 „И ПОЧТЕНЪ ДА СТАНЕШЪ, А СПОРАДЪ
 „ТБЕБЕ И ЯЗЪ ЦА ІОЩЕ ПО СЛАВНА И
 „ДОСТОПОЧИТАЕМА ДА СА ГЛА. ЯЗЪ
 „НЕ ЦА ДА ТА ПРЕСТА И ПРЕЛЖА
 „СЪ ПРЕДВБРАЖЕНІА СЛАДОСТНЫ, А-
 „МИ ЦЕ ТИ ПРИКАЖА РАБОТАТА, КАК-
 „ВОТО СИ Е, ИСТИННЪ, И КАКТО
 „СА А БОЗИТЪ НАРЕДИЛИ И ОУЧИ-
 „НИЛИ. “

„ѿ КОЛКОТО ХЪБАВЪ И ПРИАТ-
 „НЫ НѢЩА СА НАМЫРАТЪ НА СВѢ-
 „ТАТЪ НИЩО БЕЗЪ ТРЪДЪ И БЕЗЪ
 „ПРИЛѢЖАНІЕ НЕ ДАВАТЪ БОЗИТЪ ЧЕ-

„ЛОВѢКЪ: ТОГѠ РАДИ, АКО ЦЕШЪ ДА
 „ТИ БАДАТЪ МИЛОСТИВИ БОЗИТЪ,
 „А ТЫ ИМЪ ѿДАВАЙ ДОЛЖНОТО БО-
 „ГОСЛЪЖЕНІЕ: АКО ИСКАШЪ ДА ТА
 „ЛЮБАТЪ ПРИАТЕЛИТЪ ТИ, А ТЫ ГИ
 „ПРИГЛАДАВАЙ И БЛАГОТВОРИ: АКО ЖЕ
 „ЛАЕШЪ ДА ТА ПОЧИТА НѢКОЙ ГРАДЪ,
 „А ТЫ ГО ПОЛЗЪВАЙ: АКО ТИ СА РЕВ-
 „НЕ ДА СА ХВАЛИШЪ И ПРОСЛАВЛА-
 „ВАШЪ ѿ СІЧКА ВЛАДА, А ТЫ СА
 „МАЧИ ДА И ЧИНИШЪ ДОБРО: АКО И-
 „ЦЕШЪ ДА ТИ СТАНЕ МНОГОПЛОДОВИ-
 „ТО ЛОЗІЕТО, А ТЫ ГО ПРЕКОПАВАЙ
 „ХЪБЕЛВЪ И ГО ОУДОСЕРЛАВАЙ КАКВОТО
 „ТРЕБА: АКО ТИ Е НА ОУМАТЪ ДА
 „ПРОКОЛРЪКЕШЪ ѿ СТАДОТО СИ, А
 „ТЫ ГО ГЛАДАЙ ХАРНЪ: АКО ТИ ТЕ-

„гли сердцѣто да стѣнешь войтель
 „(ценкчїа), и ѣскашь да мѣжешь
 „и прїѣтелитѣ си да свокождабашь,
 „и непрїѣтелитѣ си да покорѣбашь,
 „а ты са научи военнытѣ ѣскѣ-
 „ства (мѣрафѣти) ѿ когѣто ги
 „знѣе, и са ѿвѣчи съ прилѣжанї-
 „емъ да ги оупотреклѣбашь каквѣто
 „трѣба: а̀кѣ ли ѣщешь и въ тѣлѣто
 „да си ѣгккъ, а ты го научи да
 „ти слѣгѣва на щенїето, и го ѿ-
 „вѣчи съ трѣдъ и сасъ пѣтъ.“

И дошевината поѣ хоратата,
 и рече (каквѣто говори Прѣдїкъ):
 „Вїдишь ли, ѿ Ираклѣе, колкѣ
 „мѣченъ и дѣлагъ пѣтъ ти показѣва
 „таа женѣ: за веселкѣтѣ; но ѣзъ

„ца презъ ѣдинъ и лѣсенъ и кѣси-
 „чаккъ пѣтъ да та забедѣ на бла-
 „гополѣчїето.“

И добрѣдѣтельта и рече: „Ѧ
 „Окааннаа дѣшо! та коѣ ми до-
 „брѣ ѣмашь ты, илїи каквѣ ми
 „слѣдѣсть знѣешь, а̀кѣто не щешь
 „ни малѣ да са потрѣдишь за да
 „а̀ полѣчишь, и а̀кѣто не чѣкашь
 „да ти са прещѣ нѣщо, а̀чи тога-
 „ва, а̀ми са насыщѣбашь на сич-
 „кѣто, предї да ти го пожелае
 „сердцѣто; защѣ гѣдешь предї да
 „оугладнѣешь, и пїешь предї да
 „оужаднѣешь: и, за да гѣдешь
 „слѣдкѣ, хѣщашь си повѣри да
 „ти гѣтѣватъ: а̀ за да пїешь слѣд-“

„кв, прáвишь си вѣна̀ многонжди-
 „вѣтелны и мѣскáтны, и хóдишь
 „лѣтѣ снѣгъ да ми тáрсишь: и
 „за да спишь слáдкв, прáвишь си
 „мáгки не тóкмв постѣлькитѣ, но
 „и оáрóвытѣ, и подпóркитѣ на-
 „оáрóвытѣ: зашó не чи са си оу-
 „трдáила та да си почíнешь си лá-
 „гашь да спишь, áми нѣмашь цо
 „да прáвишь. Вщѣ и йфродíтины
 „тѣ стрáсти *) сѣлишь и нѣдишь
 „прѣди да ти са прищáтз, и на

*) йфродита са почítаше ѿ влннытѣ
 за когина и предстáтелница на-зе.
 вдáта и на-любострáстїето: за това
 йфродитина стрáсть не знаменва
 дрѣго, о́бѣнь плотенá по́хоть.

„то и змыслашь различни хитро-
 „сти и дѣволшинь, и мѣжитѣ
 „вмѣсто жены оупотреблáвашь: за-
 „шó така оу́чишь ты прѣáтелитѣ
 „си: ношítѣ да прекáрватз сз бес-
 „чѣстны и неклагопристóйны оу-
 „празнѣнїа, á денá, когáто къ са
 „нáй мнóгв ползовáли, да спáтз.
 „й понѣже не оумíрашь нѣкога,
 „бóзитѣ са та исфáрили совѣ́мз
 „и зж жилището си да та не глѣ-
 „датз, á ѿ докрьítѣ челоувѣцы си
 „всегдá бесчѣстима и оу́корáема.
 „Нѣкога не сѣ са сподóбила да чѣ-
 „ешь нáй слáдкото чѣванѣ да та
 „похвáллтз, и нѣкога не сѣ са
 „оудостóбила да вѣдишь нáй рá-

„Достното вижданѣ: защо не си
 „видѣла никога да сторишь нѣ-
 „коя добра работа. Того ради
 „кой бы те вѣрвалъ кога хората
 „башь; кой бы ти помогналъ на
 „всѣдностьта; или кой бы са
 „наелъ, ако има оумъ въ главата
 „си, да са сообрази съ приятелитѣ
 „и другаритѣ твои, които на мла-
 „до време са слаби и немошни, а
 „кога оустарѣватъ загубватъ си
 „и оуматъ; и които на младо
 „време са хранатъ като свиньи
 „тлѣсти безъ трудоу, а оу ста-
 „ро време съ мака голѣма като
 „цѣры съхи поминуватъ; Грамъ
 „ги ѣ като си помислатъ що са

„правили оу младостьта си, и
 „имъ оусилно като глѣдатъ що
 „теглатъ оу старостьта си: защо-
 „то сладоститѣ прекѣрали на мла-
 „дината си, а горчивнитѣ дар-
 „жели за старината си.“

„Но азъ и съ бозитѣ на едно
 „невѣстѣиу са на-мырамъ, и съ
 „человѣцитѣ докряла повседнѣиу
 „са вѣхождамъ, и не едно добро
 „дѣло, нѣто божественно, нѣто
 „человѣческо, не бѣва безъ мене.
 „Почитамъ паче всѣхъ и ѿ бози
 „и ѿ челвѣцы, както прилича:
 „защо самъ драга хѣдожникомъ
 „помощница, вѣрна господамъ
 „домопазителница, милостива

„ слбгáмъ прѣдстáтелница , доврá
 „ застѣпница на-мирноврѣменнытѣ
 „ трѣдѣе , зарáва спокóрница на-
 „ воѣннытѣ дѣлá , и и́зрадна при-
 „ частница и дрѣжка на пріáтель-
 „ ството. “

„ На-моитѣ пріáтели и́денѣто
 „ и́ пѣтѣто ѣ прóсто и́ нелюбопыт-
 „ но , но слáдко и́ пріáтно : заще
 „ чáкатъ да оу́гладнѣатъ , пà то-
 „ гáва и́дáтъ : и́ да оу́жаднѣатъ ,
 „ па тогáва пѣатъ . Спáтъ сáнь пò
 „ слáдокъ ѿ ѿнѣа , който не вáршатъ
 „ никаква рáбота , и́ нѣто сá ѿгор-
 „ чáватъ áкò сá прекáра да не спáтъ
 „ нѣкол нóщъ , нѣто рáботата сѣ
 „ заради сáньáтъ ѿстáватъ . И́ така

„ и́ млáдитѣ сá-рáдватъ похвалá-
 „ емн ѿ старытѣ , и́ старитѣ сá
 „ веселáтъ почитáемн ѿ млáдытѣ :
 „ и́ поманѣватъ сз голѣма рáдость
 „ вѣтхитѣ свой дѣлáнѣа , каквòто
 „ и́ за настоáщитѣ не сá пò мал-
 „ кѡ веселáтъ , защò ги вáршатъ
 „ добрѣ : и́ заради мѣне стáватъ и́
 „ на бóзитѣ оу́гòдни , и́ на пріá-
 „ телитѣ сѣ любѣзни , и́ на ѿтѣче-
 „ ствата сѣ почитѣнни . Ё́ когà и́мъ
 „ дóйде оу́миранѣто , не сá полá-
 „ гатъ вѣ землáта , пà да сá за-
 „ крáватъ каквòто дрѣжитѣ когàто
 „ оу́мратъ , áми сá поманѣватъ
 „ дѣвѣкка сз похвалѣнѣе голѣмо .
 „ Такà и́ ты , ѿ , клáгнѣх родѣте-

TP